

Jeremia 27

1 In het begin van het koningschap van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda, kwam dit woord van de HEERE tot Jeremia:

2 Zo heeft de HEERE tegen mij gezegd: Maak u banden en jukken en leg die op uw nek,

3 en stuur ze naar de koning van Edom, naar de koning van Moab, naar de koning van de Ammonieten, naar de koning van Tyrus en naar de koning van Sidon, door de hand van de gezanten die naar Jeruzalem komen naar Zedekia, de koning van Juda.

4 U moet hun gebieden tegen hun heren te zeggen: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zo moet u zeggen tegen uw heren:

5 Ík heb de aarde gemaakt, de mens en het vee die op het aardoppervlak zijn, door Mijn grote kracht en door Mijn uitgestrekte arm, en Ik geef haar aan wie het in Mijn ogen goed is.

6 Welnu, Ík heb al deze landen gegeven in de hand van Nebukadnezar, de koning van Babel, Mijn dienaar. Zelfs ook de dieren van het veld heb Ik hem gegeven om hem te dienen.

7 Alle volken zullen hem, zijn zoon, en zijn kleinzoon dienen, totdat ook voor zijn land de tijd komt dat machtige volken en grote koningen zich door hem laten dienen.

8 En het zal gebeuren dat het volk of het koninkrijk dat hem, Nebukadnezar, de koning van Babel, niet wil dienen, en dat niet zijn nek wil geven onder het juk van de koning van Babel, dat volk – spreekt de HEERE – zal Ik straffen met het zwaard, met de honger en met de pest, totdat Ik hen omgebracht zal hebben door zijn hand.

9 U dan, luister niet naar uw profeten, naar uw waarzeggers, naar uw dromers, naar uw wolkenduiders en naar uw tovenaars, die tegen u zeggen: U mag de koning van Babel niet dienen.

10 Want zij profeteren u leugen, om u ver uit uw land te brengen, zodat Ik u verdrijf en u omkomt.

11 Maar het volk dat zijn nek zal voegen onder het juk van de koning van Babel en hem zal dienen, dat zal Ik in zijn eigen land laten, spreekt de HEERE, en het zal dat bewerken en daarin wonen.

12 Daarop sprak ik tot Zedekia, de koning van Juda, overeenkomstig al deze woorden: Breng uw nekken onder het juk van de koning van Babel, dien hem en zijn volk, en u zult leven.

13 Waarom zouden u en uw volk sterven door het zwaard, door de honger en door de pest, zoals de HEERE gesproken heeft van het volk dat niet de koning van Babel wil dienen?

14 Luister dan niet naar de woorden van de profeten die tegen u zeggen: U mag de koning van Babel niet dienen, want zij profeteren u leugen.

15 Want Ik heb hen niet gezonden, spreekt de HEERE, zij profeteren in Mijn Naam leugen, zodat Ik u zal verdrijven en u zult omkomen, u en de profeten die tegen u profeteren.

16 Ook tot de priesters en heel dit volk sprak ik: Zo zegt de HEERE: Luister niet naar de woorden van uw profeten, die tegen u profeteren: Zie, de voorwerpen van het huis van de HEERE worden nu snel uit Babel teruggebracht, want zij profeteren u leugen.

17 Luister niet naar hen. Dien de koning van Babel, en u zult leven. Waarom zou deze stad tot een puinhoop worden?

18 Maar als zij profeten zijn en als het woord van de HEERE bij hen is, laten zij toch bij de HEERE van de legermachten erop aandringen dat de voorwerpen die in het huis van de HEERE, in het huis van de koning van Juda en in Jeruzalem zijn overgebleven, niet in Babel terechtkomen.

19 Want zo zegt de HEERE van de legermachten over de pilaren, over de zee, en over de onderstellen en over de rest van de voorwerpen die in deze stad zijn overgebleven,

20 die Nebukadnezar, de koning van Babel, niet heeft meegenomen, toen hij Jechonia, de zoon van Jojakim, de koning van Juda, van Jeruzalem naar Babel in ballingschap voerde, met al de edelen van Juda en Jeruzalem –

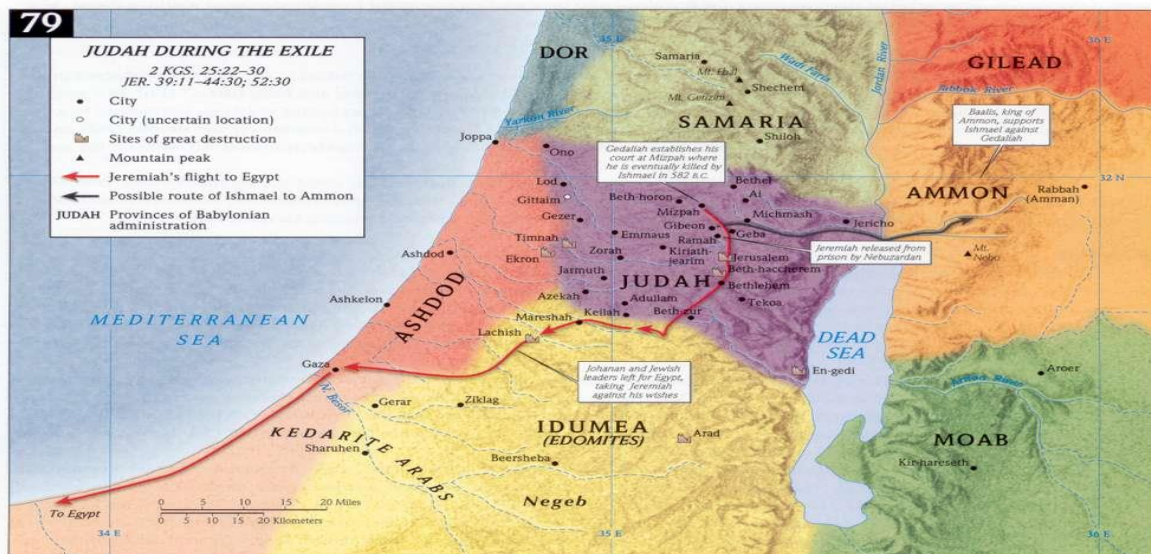
21 ja, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël, over de voorwerpen die in het huis van de HEERE, het huis van de koning van Juda en in Jeruzalem zijn overgebleven:

22 Naar Babel zullen zij gebracht worden en daar zullen ze zijn tot de dag dat Ik ernaar zal omzien, spreekt de HEERE. Dan zal Ik ze weghalen en naar deze plaats terugbrengen.

Waar zit het politieke verstand?

Op het eerste vers van dit hoofdstuk is meteen al veel commentaar, want het lijkt niet te kloppen. We lezen in Jeremia 27:1 *In het begin van het koningschap van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda, kwam dit woord van de HEERE tot Jeremia.* Jeremia werkt tijdens de laatste stuiptrekkingen van het rijk Juda en Jeruzalem. Hij maakt vijf koningen mee. Josia, Joachaz, Jojakim, Jechonia en Zedekia. Volgens de schrijver zou dit hoofdstuk spelen tijdens de regering van Jojakim. Dat klopt niet want in ditzelfde hoofdstuk – in vers 20 – wordt vermeld dat Jechonia, de opvolger van Jojakim reeds naar Babel is verbannen. Deze geschiedenis speelt dus feitelijk in de tijd van de laatste Judese koning Zedekia. Hoe kan de schrijver Jeremia of de eindredacteur Baruch nou zo'n fout maken? Het is de vraag of het echt een fout is. Wat wil het geval? Er is een gezantschap in Jeruzalem van de omliggende volken Edom, Moab, Ammon, Tyrus en Sidon. Die mensen zijn daar met de bedoeling om koning Zedekia van Juda over te halen mee te doen in de opstand tegen koning Nebukadnezar van Babel. 'Samen staan we sterk', zullen ze gezegd hebben. 'Als wij met elkaar een vuist maken kunnen we de heerschappij van Babel in deze regio verbreken.' Een ding is duidelijk: De HEERE vindt dat geen goed idee.

Gezantschap in Jeruzalem van de omliggende volken Edom, Moab, Ammon, Tyrus en Sidon.

Jeremia moet van de HEERE die mensen gaan waarschuwen. Ze moeten dit onzalige plan laten varen. Een van de mensen die gewaarschuwd moet worden is Zedekia, de koning van Juda. Het is gewoon weer het oude liedje. Koning Jojakim kwam in opstand tegen Nebukadnezar en het liep slecht met hem af. 2 Koningen 24:1 *In zijn dagen trok Nebukadnezar, de koning van Babel, op, en Jojakim werd gedurende drie jaar zijn dienaar. Daarna kwam hij opnieuw tegen hem in opstand.* Dat speelde in 598 v Chr. Zo verging het ook zijn opvolger. Jechonia, die was Nebukadnezar na drie maand al beu. Als Nebukadnezar na de winter in 597 v Chr. voor Jeruzalem verschijnt komt hij voor een dichte deur. Maar die is gauw open. Koning Jechonia is met zijn moeder – en alle vooraanstaande mensen uit het leger en de notabelen – met veel tempelschatten naar Babel gebracht. 'Gaat er nou geen lampje branden bij Zedekia?', zou je zeggen. Waar zit het politieke verstand van de mensen uit die tijd? Ook

deze waarschuwing wordt in de wind geslagen. De Heere Jezus heeft – later – een advies voor mensen die ten oorlog willen trekken. Mensen zoals Sedekia. Maar voor hem kwam dit advies te laat. De Heere zegt in Lucas 14:31,32 *Of welke koning die een oorlog in gaat om te strijden met een andere koning, gaat niet eerst zitten om te beraadslagen of hij bij machte is met tienduizend man tegemoet te gaan die met twintigduizend man tegen hem optrekt? En zo niet, dan stuurt hij, als de ander nog ver weg is, een gezantschap om te vragen wat de vredesvoorwaarden zijn.* Met terugwerkende kracht zouden we aan Zedekia willen vragen: ‘Kon u dat nu van te voren niet zien aankomen dat u het nooit tegen zo’n overmacht aan soldaten en materieel zou redden?’ Tegen het eind van het hoofdstuk weten de HEERE en de profeet Jeremia voldoende: Dit wordt helemaal niets. Ze doen toch wat ze zelf in het hoofd hebben. Ze komen in opstand tegen Babel. Het zou zomaar kunnen dat dit het motief is van de verwijzing naar koning Jojakim. Daar begon de ellende en die houdt nog niet op. Driemaal opstand. Driemaal ellende. ‘Driemaal scheepsrecht’, zouden wij zeggen. En inderdaad, koning Zedekia was de laatste die in opstand kwam. 2 Kronieken 36:13 *Bovendien kwam hij in opstand tegen koning Nebukadnezar, die hem een eed had laten afleggen bij God. Hij was halsstarrig, en verstokte zijn hart, zodat hij zich niet bekeerde tot de HEERE, de God van Israël.* Toen was het afgelopen. In 586 v Chr. heeft Nebukadnezar de tempel en de stad Jeruzalem in de brand gestoken en tot puinhoop gemaakt.

Babel

Waarom bemoeit de HEER Zich met de buitenlandse politiek van Israël?

Je kunt je afvragen waarom de HEERE Zich hiermee bemoeit? Als die mensen in Jeruzalem een coalitie willen smeden, laat ze gaan. Die mensen trekken zich toch niets van God aan. Godsdienstig is de HEERE allang met hen uitgepraat. Waarom bemoeit de HEERE Zich met de politiek van Israël? Ze willen toch niets van Hem wil weten. Wij weten alleen dat de HEERE dit doet. Wij weten niet waarom.

Waarom bekommert de HEERE Zich nog om de mensen?

Het is wellicht hetzelfde motief als waarom u zich het lot aantrekt van uw zuster die niet meer naar de kerk gaat en niet langer met God leeft. Natuurlijk heeft u wel een vermoeden waarom het niet goed met haar gaat, maar toch kunt u niet nalaten haar te adviseren wat in haar situatie verstandig zou zijn. Is het niet dezelfde reden waarom we aan christelijke politiek doen in een gesecculariseerd land? Ook al springt de kerk in zeven sloten tegelijk, u en ik kunnen het toch niet nalaten om mee te denken over wat in dit of dat geval het meest verstandige zou zijn. Als *het geloof* dan misschien niet meer leidinggevend is, er is toch ook nog zoiets als *het gezonde verstand*? Laten we het hopen.

Hoewel, aan het eind van het hoofdstuk – tegen het einde van die dag – is het de HEERE en Zijn profeet al duidelijk: Die mensen komen in opstand tegen Babel en er is niemand die hen van gedachten kan laten veranderen. Blijft de vraag: ‘Waarom doet de HEERE dit?’ De HEERE lijkt met Zijn profeet Jeremia veel op een roepende in de woestijn. In plaats van groei in het aantal mensen dat de boodschap van Jeremia serieus neemt zien we een sterke terugloop van zijn aanhang. Gesteld dat hij ooit een grote aanhang heeft gehad. De mensen die aan Jeremia’s kant staan zijn op een gegeven moment op één hand te tellen. Wanneer de HEERE alleen zou spreken wanneer Hij echt op een serieuze reactie zou kunnen rekenen dan zou de HEERE er allang het zwijgen toe gedaan hebben. Maar dat doet de HEERE niet. Sterker, Hij laat Jeremia de hele zaak nog eens keurig opschrijven en er een dik boek van maken. *Het boek* wordt het bewijs achteraf dat de HEERE het altijd wel gezegd heeft. Dit is later ook *de reden* dat het boek Jeremia is opgenomen in de Bijbel. Dit is en blijft het keurmerk van ware profetie, dat de voorzegging uitkomt. Deuteronomium 18:21,22 *Wanneer u dan in uw hart zegt: Hoe kunnen wij het woord herkennen dat de HEERE niet gesproken heeft? Wanneer die profeet in de Naam van de HEERE spreekt, en het gebeurt niet en het komt niet uit, dan is dat een woord dat de HEERE niet gesproken heeft. In overmoed heeft die profeet dat gesproken; wees niet bevreesd voor hem.* Wat God via Jeremia tot het volk heeft gezegd is tot op de punt en de komma uitgekomen. De HEERE sprak door de profeet Jeremia. Jeremia heeft aan den lijve ondervonden wat het is om Gods Woord door te geven. Het is een lijdensweg geworden die veel weg heeft van de grote Profeet die nog komen moest. Het vlees-geworden-Woord, de Heere Jezus. En toch spreken. En het niet alleen laten bij de dingen die *het geloof* raken, maar ook spreken als het om het verstand gaat, in dit geval *het politieke verstand*. Ze zullen het weten, de volken en koning Zedekia en de priesters en het volk. Achteraf zullen ze toegeven: ‘Het is ons wel verteld. We hadden het kunnen weten.’ God heeft ons via de profeet gewaarschuwd. Daar komt nog iets bij.

De profeet Jeremia

Je hebt ware en valse profeten

Jeremia is namelijk niet de enige die beweert namens een hogere instantie te spreken. Het wemelt van dit soort figuren. Als je niet beter wist zou je zeggen dat de mensen van die tijd bijzonder geïnteresseerd waren om aanwijzingen vanuit de andere wereld te ontvangen. De vertegenwoordigers van de volken rondom Jeruzalem worden omringd door adviseurs die allemaal beweren een lijntje naar boven te hebben. Jeremia somt ze op in Jeremia 27:9 *U dan, luister niet naar uw profeten, naar uw waarzeggers, naar uw dromers, naar uw wolkenduiders en naar uw tovenaars, die tegen u zeggen: U mag de koning van Babel niet dienen.* Waar hebben we dat vaker gezien? Bij koning Nebukadnezar. Die liet zich ook omringen door dit soort lieden. Uit elke volk

plukte hij mensen die in bijzonder contact stonden met de hogere wezens. Mensen zoals Daniël en zijn vrienden werden ook in dit gezelschap opgenomen: *de magiërs, de bezweerders, de tovenaars en de Chaldeeën*. Daniël 2:2 Het is duidelijk dat de HEERE niet van dit soort lieden gediend is. Dat had God voldoende duidelijk gemaakt via Mozes. Deuteronomium 18:10,11 *Onder u mag niemand gevonden worden die (..) waarzeggerij pleegt, die wolken duidt of aan wichelarij doet, die een tovenaar is, die bezweringen doet, die een dodenbezweerder of een waarzegger raadpleegt, of die de doden raadpleegt*. Het pleit voor de inwoners van Jeruzalem dat ze daar alleen profeten hebben, al zijn het voor het grootste deel *valse profeten*. Het is die groep waartegen de HEERE Zich bij monde van Jeremia richt wanneer Hij spreekt tot koning Zedekia, de priesters en het volk. Maar dat is dan meteen ook een belangrijke reden waarom de HEERE niet zwijgen kan. Er worden namelijk door allerlei figuren dingen aan de HEERE opgehangen, die God helemaal niet gezegd heeft. Al die lieden beweren namens God te spreken maar hun boodschap komt niet uit de hemel. Die zuigen ze uit hun duim. In Jeremia 28 krijgen we een directe botsing te zien tussen de profeet Jeremia en de valse profeet Chananja. In Jeremia 29 is er de confrontatie tussen Jeremia en de mensen die zich in Babel uitgeven voor profeet. God moet niets natuurlijk, maar de HEERE wil de boodschap – die de valse profeten namens Hem beweren door te geven – tegenspreken. Dat is niet alleen omdat die mensen hun eigen tekst verzinnen, maar vooral ook omdat ze de koning en de priesters en de ballingen volledig op het verkeerde been zetten. Die valse profeten blijven maar hameren op het aambeeld van de hoop. Wat is hun boodschap? Volgens hen is het einde van Babel in zicht en de terugkeer van de ballingen dichtbij. En wat de heilige voorwerpen uit de tempel en wat Jeruzalem betreft: Die stad zou de HEERE – volgens de valse profeten – nooit prijsgeven. Hoopvolle teksten, maar je koopt er niets voor als ze niet bij God vandaan komen. Om die reden laat de HEERE Zijn woordvoerder Jeremia vertellen hoe het werkelijk zit. Jeremia 27:21,22 *ja, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël, over de voorwerpen die in het huis van de HEERE, het huis van de koning van Juda en in Jeruzalem zijn overgebleven: Naar Babel zullen zij gebracht worden en daar zullen ze zijn tot de dag dat Ik ernaar zal omzien, spreekt de HEERE. Dan zal Ik ze weghalen en naar deze plaats terugbrengen.*

Er zijn wolven in schaapskleren.

Voed het oud vertrouwen weder

Het boek Jeremia begint steeds meer – ongemerkt – te fungeren als *godsbevijs*. Natuurlijk hebben wij dit bevijs niet echt nodig. De NAAM van de HEERE is zo diep verbonden met de toekomst dat die NAAM luidt: *'IK BEN'*. Exodus 3:13,14 *En Mozes zei tegen God: Zie, wanneer ik bij de Israëlieten kom en tegen hen zeg: De God van uw vaders heeft mij naar u toe gezonden, en zij mij zeggen: Wat is Zijn Naam? Wat moet ik dan tegen hen zeggen? En God zei tegen Mozes: IK BEN DIE IK BEN. Ook zei Hij: Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: IK BEN heeft mij naar u toe gezonden. God Zelf geeft het kennen van de toekomstige gebeurtenissen aan als godsbevijs. We zien dat in Jesaja waar de HEERE de andere goden uitdaagt om dat ook eens te doen: 'Van te voren vertellen wat er gaat gebeuren.'* Dat kunnen ze niet. Want ze bestaan niet. God kan dat wel, want Hij is de levende God. Hij is niet alleen de Schepper maar ook de geschiedenis heeft Hij in Zijn hand. Jesaja 46:9-11 *Denk aan de*

dingen van vroeger, van oude tijden af, dat Ik God ben en niemand anders. Ik ben God, en er is er geen als Ik, Die vanaf het begin verkondigt wat het einde zal zijn, van oudsher de dingen die nog niet plaatsgevonden hebben; Die zegt: Mijn raadsbesluit houdt stand en Ik zal al Mijn welbehagen doen; Wij wisten dit al. 400 jaar voordat de HEER de nakomelingen van Abraham naar het beloofde land brengt, vertelde God al aan Abraham dat Hij dit zou doen. Ook maakt de komst van onze Heere Jezus Christus alleen al een diepe indruk omdat alles tot op de komma is voorzgd. Maar – en nu komt het – wat er in de tijd voorafgaande aan de ballingschap gebeurt is, qua voorzegging zeer indrukwekkend. Iedereen in Jeruzalem keek de verkeerde kant uit. Alle mensen die beweerden iets met God te hebben en iets te weten over de toekomst, haalden bakzeil. Er was op een gegeven moment – bij wijze van spreken – nog maar één mens, één profeet die namens de HEERE een volstrekt andere boodschap doorgaf. Dat was Jeremia. Niemand volgde hem. Niemand nam hem serieus. Niemand geloofde hem. Niemand. Toch blijft hij met verve het Woord van God doorgeven. Jeremia twijfelt geen moment aan zijn eigen verhaal. Ondanks het feit dat niemand hem serieus neemt – en de profeten van de volken en van de koning en die van de priesters een volstrekt tegenovergesteld verhaal vertellen – komen al de woorden die de HEERE via Jeremia liet horen, uit. Maar daar komt nog iets bij. Het is niet alleen de toekomstvoorspelling die zijns gelijke niet kent, het is ook een sterke bevestiging van WIE GOD is? Onze God is de God van het verbond. Het verbond kent beloften en eisen. Wanneer we de eisen van het verbond negeren komt God met Zijn oordelen. Het volk Israel lijkt daar in de tijd voorafgaande aan de ballingschap niet serieus rekening mee te houden. Maar God laat via Zijn profeten – Jesaja, Jeremia en Ezechiël – het oordeel aankondigen. Wanneer het volk weigert zijn leven te veranderen zal God hen het land afnemen en hen in ballingschap voeren. De gelovige mensen die God gehoorzamen worden gespaard, maar de afvalligen worden veroordeeld. God blijft trouw aan wie trouw is. De getrouwen zullen de volle vervulling van al Gods beloften meemaken. God is gisteren en heden en morgen Dezelfde. Dit is een enorme bemoediging voor al de gelovigen van vandaag. Dat helpt om in een tijd waarin de kerken leeglopen en de wereld van God vervreemdt, gewoon vast te blijven houden aan de Bijbel. Ook al is er niemand meer die je verhaal serieus neemt, niemand die het gelooft. We mogen vasthouden aan de waarheid van Gods Woord in het volste vertrouwen dat alles wat God heeft gezegd over de toekomst zal worden vervuld. Wat dat *godsbevijs* betreft nog het volgende. Dit boek van Jeremia – en de realiteit dat God en Zijn profeet de waarheid zeiden die zich korte tijd later in de geschiedenis ontvouwt in de ballingschap en de terugkeer – is een sterk godsbevijs. Het is van grote betekenis dat we de God van de Bijbel – Die nog onvervulde beloften heeft uitstaan – volstrekt kunnen vertrouwen omdat Hij in het verleden, en dat ook nog in de feitelijke geschiedenis van Zijn volk heeft aangetoond niet alleen door te zeggen wat er in de toekomst ging gebeuren, maar dit ook feitelijk liet gebeuren.

Een juk voor de koningen

Jeremia moet van God *jukken* maken. Hij moet zelf met zo'n juk gaan lopen maar hij moet er nog vijf of zes jukken bij maken. Die moet hij meegeven aan de afgevaardigden van de omliggende volken die

in Jeruzalem bijeen zijn. Jeremia 27:2,3 *Zo heeft de HEERE tegen mij gezegd: Maak u banden en jukken en leg die op uw nek, en stuur ze naar de koning van Edom, naar de koning van Moab, naar de koning van de Ammonieten, naar de koning van Tyrus en naar de koning van Sidon, door de hand van de gezanten die naar Jeruzalem komen naar Zedekia, de koning van Juda.* De afgevaardigden moeten die jukken meenemen naar hun koning en hem de boodschap doorgeven van de God van Israël. De boodschap is met één oogopslag duidelijk. Wie Jeremia ziet lopen met zo'n juk op zijn nek weet wat er van hem gevraagd wordt. Ze moeten hun nekken buigen en gewillig het juk van de overheersing door Babel op zich nemen. Voor de mensen die dit niet direct begrijpen vertelt de profeet het er ten overvloede nog even bij. Jeremia 27:9-11 *U dan, luister niet naar uw profeten, naar uw waarzeggers, naar uw dromers, naar uw wolkenduiders en naar uw tovenaars, die tegen u zeggen: U mag de koning van Babel niet dienen. Want zij profeteren u leugen, om u ver uit uw land te brengen, zodat Ik u verdrijf en u omkomt. Maar het volk dat zijn nek zal voegen onder het juk van de koning van Babel en hem zal dienen, dat zal Ik in zijn eigen land laten, spreekt de HEERE, en het zal dat bewerken en daarin wonen.*

Een juk

Alle mensen dragen een juk, ook de gelovigen.

Het mag duidelijk zijn dat wij mensen moeite hebben met het dragen van een juk. Ook het geloof – of men zich nu in de tijd van Oude of het Nieuwe Testament bevindt – brengt met zich mee dat we een juk dragen. Het juk mag *zacht* zijn en *licht* maar het is en het blijft een juk. De Heere Jezus bijvoorbeeld maakt daar geen geheim van. Mattheus 11:28-30 *Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven. Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.* Veel mensen hebben een onoverkomelijk probleem met het juk dat God hen oplegt. Ook al stelt het niets voor – en betekent het in feite vrijheid – het wordt toch als een last ervaren door veel mensen. Die mensen proberen zich uit alle macht aan het juk van God te onttrekken. Ze willen vrij zijn. We doen nu net alsof het alleen om andere mensen gaat die hier problemen mee hebben, maar je zou de stelling kunnen verdedigen dat *alle mensen* hier problemen bij ondervinden. Hebben wij in de persoon van *de eerste mens* – bij de zondeval – ons niet ontdaan van het juk van God? Ook al mochten we eten van alle bomen in de hof, we moesten en zouden ook eten van de ene boom met zijn verboden vruchten. Wij houden er niet van als anderen ons hun wil opleggen. Iemand van wie dit ook gold – al zou je dat zo op het oog niet zeggen – is Paulus in de tijd toen hij nog Saulus heette. Bij zijn bekering zegt de Heere Jezus dat vanuit de hemel tegen hem. Handelingen 26:14 *En nadat wij allen op de grond gevallen waren, hoorde ik een stem tot mij spreken en in de Hebreeuwse taal zeggen: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij? Het is hard voor u de hielen tegen de prikkels te slaan.* Dat beeld van *tegen de prikkels achteruit slaan* is de trappende beweging die een rund maakt dat voor de ploeg gespannen is. Dat rund wil zich uit die positie bevrijden. Hij wil die ploeg niet trekken. Hij wil dat juk niet. De boer slaat spijkers aan de achterkant van de ploeg zodat het rund het wel laat om achteruit te trappen. Zo ziet de Heere dus Saulus, terwijl die NB de indruk wekt zich fanatiek voor Gods zaak in te zetten. God ziet hem als iemand die weigert – het juk dat God hem oplegt – te

accepteren. Wij willen vrij zijn. Alle mensen hebben dat in zich. Het is niet alleen ongehoorzaam van ons maar ook niet verstandig. Wij zijn namelijk niets zonder God. De mens los van God is misschien een tijdje denkbaar maar in feite zijn we buiten God ten dode gedoemd. Toch hebben we die neiging. Totdat we ons overgeven. Wie dat niet willen – zoals koningen van de omliggende volken en de koning van Jeruzalem, de priesters en het volk – denken de ultieme vrijheid te ontvangen maar feitelijk verzeilen ze in een situatie waarin ze een nog veel zwaarder juk moeten dragen: de overheersing door de koning van Babel. Dat is misschien ook vandaag wel de tragiek van de mens die vrij wil zijn van God. Hoe vaak betekent het zogenaamde *vrij-zijn van de God van de Bijbel* niet de straf van het dragen van een veel zwaarder juk. Men komt van de regen in de drup. In die zin was het misschien ook wel een kansloze missie waar de HEERE en Jeremia aan begonnen. Mensen die geen godsdienstig juk willen dragen vragen om een politiek juk te dragen, is waarschijnlijk iets teveel van het goede. Ze willen vrij zijn maar werken zich steeds dieper in de nesten. Als ze – als een willig dier – de kop hadden gebogen onder het juk van Babel hadden ze mooi in hun land kunnen blijven wonen. Met de weigering graven ze hun eigen graf. Het zou van kwaad tot erger gaan, van zwaard tot de honger en tot de pest, dat soort dingen die vermoedelijk in elkaars verlengde liggen. Oorlog waardoor er veel doden vallen en de infrastructuur in puin gaat en het gewone leven wordt opgebroken. De honger die uitbreekt en vervolgens de pleuris. Jeremia 27:8 *En het zal gebeuren dat het volk of het koninkrijk dat hem, Nebukadnezar, de koning van Babel, niet wil dienen, en dat niet zijn nek wil geven onder het juk van de koning van Babel, dat volk – spreekt de HEERE – zal Ik straffen met het zwaard, met de honger en met de pest, totdat Ik hen omgebracht zal hebben door mijn hand’.*

Als een rund dat voor de ploeg gespannen is.

De God van de Bijbel heeft de hemel en de aarde gemaakt. Hij bepaalt wat Hij aan wie geeft.

Toch – hoe kansloos wellicht ook – laat God het de koningen vertellen. Jeremia zegt het zelfs tweemaal in een zin. Jeremia 27:4 *U moet hun gebieden tegen hun heren te zeggen: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zo moet u zeggen tegen uw heren.* Later zal iemand uit die volken er misschien nog eens aan terugdenken en kiezen voor het geloof in de God van Israël. Het is in ieder geval niet zo dat de HEERE en Zijn profeet inbinden. In geen geval nemen ze iets terug van wat gezegd en gedaan is. Met grote letters schrijft God op de muur van verzet ‘dat Hij God is en niemand anders. En dat ‘Hij, de God van Israël, de hemel en de aarde gemaakt heeft.’ Dat de aarde dus van Hem is en dat Hij de heerschappij over de aarde geeft aan wie Hij wil. God heeft de touwtjes van de geschiedenis in handen en niemand anders. Het mag dan zo lijken dat mensen met coalities enz. gezamenlijk iets uit kunnen richten en de geschiedenis kunnen bepalen, maar dat is niet meer dan schijn. God is het die de koers van de geschiedenis bepaalt. Jeremia 27:4-6 *U moet hun gebieden tegen hun heren te zeggen: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zo moet u zeggen tegen uw heren: Ik heb de aarde gemaakt, de mens en het vee die op het aardoppervlak zijn, door Mijn grote kracht en door Mijn uitgestrekte arm, en Ik geef haar aan wie het in Mijn ogen goed is. Welnu, Ik heb al deze landen gegeven in de hand van Nebukadnezar, de koning van Babel, Mijn*

dienaar. Zelfs ook de dieren van het veld heb Ik hem gegeven om hem te dienen. Voor ons is deze boodschap geen verrassing. Zo leren we de HEERE ook kennen bijvoorbeeld uit Psalm 33:6-11 *Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie.* In die situatie staat de zaak van de HEERE er ogenschijnlijk niet goed voor. Niemand gelooft God maar Jeremia trekt echt niet een te grote broek aan wanneer Hij tegen Joden en niet-Joden zegt dat de God van Israël alle macht heeft in de hemel en op de aarde. Het blijkt een boodschap die overal en altijd is afgegeven aan de volken. Op dat moment had God gekozen voor Nebukadnezar en Babel. De macht van het rijk van Babel werd gedragen door de God van Israël. Het is zelfs zo dat God Nebukadnezar *zijn dienaar* noemt in die zin dat hij uitvoert wat God hem opdraagt. Feitelijk is deze koning *het zwaard* geworden waarmee God Zijn dreigementen heeft uitgevoerd: de ballingschap van Juda en Jeruzalem. Als het zo is dat een mens het meeste leert van zijn eigen fouten dan neemt God met deze woorden alvast een voorschot op de toekomst. Uiteindelijk zullen Zijn volk en de andere volken inzien dat Hij God is en niemand anders en dat men er verstandig aandoet Hem serieus te nemen en zijn hoofd vrijwillig te buigen onder Gods juk.

He's got the whole world in His hands.

Een juk voor Zedekia

Nadat Jeremia zich tot de afgezanten van de volken heeft gericht en zijn jukken heeft afgegeven – compleet met boodschap – wendt hij zich tot Zedekia, de koning van Israël. De commentaren hebben de indruk dat de volken naar Jeruzalem zijn gekomen om het onder druk te zetten mee te doen in een coalitie. Als dat al het geval is, dan moet men Jeruzalem een heel grote waarde toekennen. Anders ga je niet met de vertegenwoordigers van vijf volken naar die stad en die koning om je verzoek kracht bij te zetten. Het onderstreept hoe dan ook het belang dat men Jeruzalem toedacht. Eerlijk gezegd wekt het schouwspel van de coalitie-vergadering in Jeruzalem eerder de indruk dat Zedekia de initiatiefnemer is. De koning van Jeruzalem heeft de gezanten laten komen voor overleg om te kijken wat men gezamenlijk kan doen. Men moet niet vergeten dat de omliggende volken in de tijd van Jojakim nog namens Nebukadnezar een soort van wraakactie uitvoerden op Jeruzalem vanwege zijn gebrek aan loyaliteit met Babel. 2 Koningen 24:1,2 *In zijn dagen trok Nebukadnezar, de koning van Babel, op, en Jojakim werd gedurende drie jaar zijn dienaar. Daarna kwam hij opnieuw tegen hem in opstand. Toen zond de HEERE de benden van de Chaldeeën tegen hem, de benden van Syrië, de benden van Moab en de benden van de Ammonieten. Hij zond hen tegen Juda om het om te brengen, overeenkomstig het woord van de HEERE dat Hij gesproken had door de dienst van Zijn dienaren, de profeten.* Dit was zo'n tien jaar daarvoor gebeurd. Inmiddels zijn de rollen omgekeerd

en lijken de omliggende volken de idee van een opstand tegen Babel te omarmen. Zoals gezegd denken de HEERE en Zijn profeet daar heel anders over. Zij beschouwen alle andere adviseurs als eerste klas *leugenaars*. Dit is op zich een saignant detail. De term *leugen* valt vier maal. De grote *leugenaar* in de Bijbel is *de satan*. Volgens de Heere Jezus is de satan ‘de vader van de leugen’. Hij wordt ook wel *diabolos* genoemd wat letterlijk zoets als ‘*door elkaar werpen*’ betekent. Als dat zo is zie je meteen ook uitvergroot wat de intentie van *de satan* is. Hij suggereert vrijheid. Hij lokt tot opstand tegen God. Hij verleidt de mens om te doen wat buitengewoon onverstandig is. Uiteindelijk leidt de satan de mens naar de dood. God raadt de koningen af om de weg van de opstand te kiezen. ‘Dwing me niet om jullie te laten doden’, zegt God. Want dat zou er gebeuren als men toch voor die onzalige route zou kiezen. Jeremia 27:14,15 *Luister dan niet naar de woorden van de profeten die tegen u zeggen: U mag de koning van Babel niet dienen, want zij profeteren u leugen. Want Ik heb hen niet gezonden, spreekt de HEERE, zij profeteren in Mijn Naam leugen, zodat Ik u zal verdrijven en u zult omkomen, u en de profeten die tegen u profeteren.* Hoewel het super dom is om de oren naar de tegenstander van God te laten hangen, hebben veel mensen toch de idee dat ze met de satan beter af zijn. Onbegrijpelijk, zo hardleers als men is.

Zij profeteren in Mijn Naam leugen, zodat Ik u zal verdrijven en u zult omkomen.

Een juk voor de priesters en het volk

Nadat Jeremia met zijn juk bij de afgezanten van de volken langs is geweest en voor het paleis van koning Zedekia zijn verhaal gedaan heeft, gaat hij met juk en al naar de tempel van de HEERE om dezelfde boodschap bij de priesters en het volk neer te leggen. Jeremia 27:16,17 *Ook tot de priesters en heel dit volk sprak ik: Zo zegt de HEERE: Luister niet naar de woorden van uw profeten, die tegen u profeteren: Zie, de voorwerpen van het huis van de HEERE worden nu snel uit Babel teruggebracht, want zij profeteren u leugen. Luister niet naar hen. Dien de koning van Babel, en u zult leven. Waarom zou deze stad tot een puinhoop worden?* Het heeft er veel van weg dat de stad en de tempel – die in godsdienstig opzicht ten dode opgeschreven was – het toch nog zou kunnen redden als ze politiek verstandig opereren. Misschien is het meer dan het lijkt. Wees eerlijk; hoe groot is de kans – wanneer een mens zich afsluit voor God in godsdienstig opzicht – dat hij open zou staan voor diezelfde God als het om politiek handelen gaat? Dat mag dan zo zijn, maar toch. Als de koning van Juda zo slim was geweest om de koning van Babel te vriend te houden had hij het langer uitgezeten. Het is enkel en alleen te wijten aan zijn eigen domheid en zijn hardleersheid dat het zo slecht met hem is afgelopen. Een kind kon dit voorspellen. Hoe was het afgelopen met Jojakim en zijn opvolgers die tegen Babel opstonden? Niet goed. Maar er viel met de koning en later ook met de priesters geen goed garen te spinnen. Die *valse profeten* hadden veel meer invloed dan Jeremia. Wat zijn wij gevoelig voor positief nieuws. Hun boodschap is ons niet onbekend. Die lezen we in het volgende hoofdstuk. Hij is opgetekend uit de mond van de valse profeet Chananja. Die zei: ‘De tempelschatten komen binnenkort terug.’ Jeremia 28:2,3 *Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Ik zal het juk van de koning van Babel breken! Binnen twee volle jaren breng Ik alle voorwerpen van het huis van de HEERE naar deze plaats terug, die Nebukadnezar, de koning van Babel, uit deze plaats*

heeft meegenomen en naar Babel heeft gebracht. ‘Weet je wat die profeten beter kunnen doen’, zegt de HEERE via Jeremia? Ze kunnen beter aan God vragen of de tempelspullen die er nog zijn, er mogen blijven. Er is namelijk geen sprake van dat die andere tempelspullen terugkomen. Eerder worden de heilige voorwerpen die er nog zijn in Jeruzalem ook weggehaald door Babel. Jeremia 27:18-22 Maar als zij profeten zijn en als het woord van de HEERE bij hen is, laten zij toch bij de HEERE van de legermachten erop aandringen dat de voorwerpen die in het huis van de HEERE, in het huis van de koning van Juda en in Jeruzalem zijn overgebleven, niet in Babel terechtkomen. Want zo zegt de HEERE van de legermachten over de pilaren, over de zee, en over de onderstellen en over de rest van de voorwerpen die in deze stad zijn overgebleven, die Nebukadnezar, de koning van Babel, niet heeft meegenomen, toen hij Jechonia, de zoon van Jojakim, de koning van Juda, van Jeruzalem naar Babel in ballingschap voerde, met al de edelen van Juda en Jeruzalem. ja, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël, over de voorwerpen die in het huis van de HEERE, het huis van de koning van Juda en in Jeruzalem zijn overgebleven: Naar Babel zullen zij gebracht worden. Het is blijkbaar diezelfde dag al duidelijk dat niemand gaat doen wat God en Zijn profeet de mensen adviseren. Ze komen wél in opstand tegen Babel en Nebukadnezar zal zich van zijn kant gedwongen voelen om het hele gebied van Juda en omliggende volken te verwoesten en in ballingschap te voeren. Uit de geschiedenis zoals hij zich feitelijk voltrokken heeft, weten we dat het zo gegaan is. De zee (het grote waterbassin voor de tempel ter reiniging), de koperen onderstellen, de pilaren van de tempel en alles wat enigszins van waarde was, is later uit de tempel gesloopt en meegenomen naar Babel. 2 Koningen 25:13-17 En de koperen pilaren die in het huis van de HEERE waren, de onderstellen en de koperen zee die in het huis van de HEERE waren, braken de Chaldeeën stuk. Het koper daarvan voerden zij naar Babel. Ook namen zij de potten, de scheppen, de messen, de offerschalen en alle koperen voorwerpen waarmee men de dienst deed, mee. De bevelhebber van de lijfwacht nam de vuurschalen en de sprengbekkens mee – al wat geheel van goud en geheel van zilver was. De twee pilaren, de ene zee en de onderstellen die Salomo voor het huis van de HEERE gemaakt had – het koper van al deze voorwerpen was niet te wegen. De hoogte van een pilaar was achttien el, en het kapiteel daarop was van koper. De hoogte van het kapiteel was drie el. Het vlechtwerk en de granaatappels rondom op het kapiteel waren helemaal van koper. De andere pilaar had eveneens een vlechtwerk. Vergelijk Jeremia 52:17-23/2Kronieken 36:18

En de koperen pilaren die in het huis van de HEERE waren,(..) braken de Chaldeeën stuk.

De tempelschatten komen terug op Gods tijd

Wat gezegd moet worden, wordt gezegd. Niet dat het de mensen op andere gedachten zal brengen. Wij hebben een harde kop. Blijkbaar hebben wij het nodig om de straf van God aan den lijve te ondervinden. ‘Wie niet horen wil, moet maar voelen.’ Pas dan – als alle dingen waar God ons voor gewaarschuwd heeft uitkomen en wij de gevolgen van ons eigen handelen op pijnlijke wijze doormaken – pas dan gaat er hier en daar een lampje branden. Dan pas komt er bij sommige mensen ruimte voor God, voor dienstbaarheid en voor overgave. Ik zie jullie wel na de operatie, zegt de

HEERE. Het komt weer goed. Maar niet nadat ze de toorn van God persoonlijk hebben doorgemaakt en de vervulling van Zijn waarschuwingen en dreigementen hebben gezien. Eerst moet de tempel in de brand en de muren rondom Jeruzalem omvergehaald. Eerst moet de hele bovenlaag van het volk in een lange mars naar Babel. Eerst moeten ze zand eten en hun doden betreuren. En dan een bestaan op bouwen in een vreemd land. Er samen weer iets van maken met de andere mensen die het overleefd hebben. En dan zwijgen. Weken zwijgen. Maanden zwijgen. Misschien wel jaren. Totdat iemand de moed heeft om over Jeremia te beginnen. 'Hé die Jeremia he, weet je wel die profeet van toen, die heeft toch wel gelijk gehad.' De eerste die over Jeremia begint krijgt een klap voor zijn hoofd. Maar daarna noemen ook anderen de naam van Jeremia: 'Die heeft het allemaal voorzeggd. Hadden we maar naar hem geluisterd. Maar wacht eens even. Had hij het ook niet over een terugkeer?'

Jeremia had toch gelijk.

De belofte van terugkeer

Wie weet is dat de aanleiding geworden om dat boek van Jeremia en alles wat ze nog van hem konden vinden weer op te scharrelen. Totdat ze het vonden: Bijvoorbeeld zo'n uitspraak als aan het eind van dit hoofdstuk: De belofte van terugkeer. Jeremia 27:21,22 *ja, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël, over de voorwerpen die in het huis van de HEERE, het huis van de koning van Juda en in Jeruzalem zijn overgebleven: Naar Babel zullen zij gebracht worden en daar zullen ze zijn tot de dag dat Ik ernaar zal omzien, spreekt de HEERE. Dan zal Ik ze weghalen en naar deze plaats terugbrengen.* Onvermijdelijk komt dan ook weer het getal zeventig bovendrijven. Dat was het getal wat God tegen Jeremia had genoemd. Bijvoorbeeld in Jeremia 25:12 *Maar het zal gebeuren wanneer de zeventig jaar voorbij zijn, dat Ik de koning van Babel en dat volk – spreekt de HEERE – hun ongerechtigheid zal vergelden, en ook het land van de Chaldeeën en Ik zal dat maken tot eeuwige woestenijen.* Zeventig jaar zou de ballingschap duren. Vermoedelijk moet gerekend worden vanaf het moment waarop Babel de suprematie van het Midden Oosten in handen had gekregen in 605 v Chr. Een profeet als Daniël nam dit getal buitengewoon serieus. Toen de 70 jaren gepasseerd waren – tijdens de overheersing van de Meden en Perzen – begon Daniël tot God te bidden om de terugkeer uit Babel en de herbouw van stad en tempel. Daniël 9:2,3 *In het eerste jaar van zijn regering, merkte ik, Daniël, in de boeken het aantal jaren op waarover het woord van de HEERE tot de profeet Jeremia gekomen was: zeventig jaar zouden na de verwoesting van Jeruzalem voorbij moeten gaan. Ik richtte mijn gezicht tot de Heere God, om Hem te zoeken in gebed en met smeekbeden, met vasten, en in zak en as.* Uit het boek Ezra vernemen we dat het inderdaad zo gegaan is. In 539 v Chr. is het zover. De tempelschatten kwamen terug. Ezra 1:7-11 *Ook liet koning Kores de voorwerpen van het huis van de HEERE halen, die Nebukadnezar uit Jeruzalem had gehaald en in het huis van zijn goden had geplaatst. Kores, de koning van Perzië, liet ze halen door de dienst van Mithredath, de schatbewaarder, en die telde ze en droeg ze over aan Sesbazar, de vorst van Juda. Dit zijn de aantallen ervan: dertig gouden schalen, duizend zilveren schalen, negenentwintig messen, dertig gouden bekers, vierhonderdtien andere zilveren bekers; andere voorwerpen: duizend. Het totaal van*

de voorwerpen van goud en zilver: vijfduizend vierhonderd. Sesbazar bracht dit alles mee, toen de ballingen van Babel naar Jeruzalem gebracht werden.

Edom**Moab****Ammon****Tyrus****Sidon**